

ISSN 1400-5719

Rapport RL 2001:09

***Olycka med flygplanet SE-YUM
på Borås/Viared flygplats, O län,
den 29 september 2000***

Dnr L-107/00

SHK undersöker olyckor och tillbud från säkerhetssynpunkt. Syftet med undersökningarna är att liknande händelser skall undvikas i framtiden. SHK:s undersökningar syftar däremot inte till att fördela skuld eller ansvar.

Det står var och en fritt att, med angivande av källan, för publicering eller annat ändamål använda allt material i denna rapport.

Rapporten finns även på vår webbplats: www.havkom.se

2001-02-16

L-107/00

Luftfartsverket

601 79 NORRKÖPING

Rapport RL 2001:09

Statens haverikommission har undersökt en olycka som inträffade den 29 september 2000, på Borås/Viared flygplats, O län, med ett ultralätt flygplan med registreringsbeteckningen SE-YUM.

Statens haverikommission överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Ann-Louise Eksborg

Monica J Wismar

Henrik Elinder

Rapport RL 2001:09

L-107/00

Rapporten färdigställd 2001-02-16

<i>Luftfartyg: registrering, typ</i>	SE-YUM , Ikarus C 42
<i>Klass, luftvärdighet</i>	Experiment/Privat ultralätt klass B, gällande flygtillstånd
<i>Ägare/Innehavare</i>	Borås Ultralätt FK, Vindgatan, 504 94 Borås
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	2000-09-29 ca kl. 16.00 i dagsljus <i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid = UTC + 2 timmar
<i>Plats</i>	Borås/Viared flygplats, O län, (pos 5741N 1250E; 172 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Skolflygning
<i>Väder</i>	Enligt SMHI:s analys: vind sydostlig 5-10 knop, sikt >10 km, inga moln under 5 000 fot, temp./daggpunkt +19/+15 °C, QNH 1011 hPa.
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>passagerare</i>	-
<i>Personskador</i>	Inga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Andra skador</i>	Inga
<i>Eleven:</i>	
<i> ålder, certifikat</i>	50 år, elevtillstånd
<i> total flygtid</i>	18,5 timmar, varav 17,5 timmar på typen
<i> flygtid senaste 90 dagarna</i>	14,5 timmar, samtliga på typen
<i> antal landningar</i>	174
<i> senaste 90 dagarna</i>	

Statens haverikommission (SHK) underrättades den 29 september 2000 om att en olycka med ett ultralätt flygplan med registreringsbeteckningen SE-YUM inträffat på Borås/Viared flygplats, O län, samma dag ca kl. 16.00.

Olyckan har undersökts av SHK som företrätts av Ann-Louise Eksborg, ordförande, Monica J Wismar, operativ utredningschef, och Henrik Elinder, teknisk utredningschef.

Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Gun Ström.

Händelseförlopp m.m.

Eleven genomgick grundutbildning för UL-certifikat och gjorde ett flygpass i enkelkommando i området runt Borås med instruktören på marken. Efter ungefär en timmes flygning beslöt han att avsluta passet med några start- och landningsövningar. Han gjorde först två s.k. "studs och gå" på den asfalterade delen av bana 22 utan problem. Därefter valde han att landa på grässtråket 22 vid sidan av asfaltbanan. Han hade landat där flera gånger tidigare.

Inflygning gick normalt och när flygplanet passerade bantröskel var enligt eleven flyghöjden normal och farten ca 90 km/h. Efter tröskelpassagen drog han av motorrefekten till tomgång och påbörjade utflytningen. Vid sättningen på stråket fick flygplanet en studs och vid den andra sättningen girade flygplanet åt höger. Eleven försökte att korrigera högergiren genom att ansätta vänster sidoroder. Flygplanet fick då en "sladd" och girade åt vänster.

Han lyckades inte återfå kontrollen över flygplanet innan det åkte utanför sträckanten och rullade ned i ett ca 60 cm djupt dike.

Eleven skadades inte och kunde själv lämna flygplanet. Skador uppstod på flygplanets landställ och propeller.

Inget tekniskt fel har konstaterats på flygplanet som kan ha påverkat händelseförloppet.

Utlåtande

Olyckan orsakades sannolikt av att eleven överkompenserade för den girstörning som uppstod vid landningen i samband med en studs. Bidragande till girstörningen kan ha varit att landningen skedde i sidvind.